

A Magyar Köztársaság nevében !

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Győrött, a 2009. évi március hó 31. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A közokirat-hamisítás büntette miatt vádlott ellen indult büntető ügyben a Veszprém Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2007. november hó 26. napján kihirdetett 3.Bf.353/2007/3. számú **ítéletét helybenhagyja.**

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Városi Ügyészség B.5635/2003. számú vádiratában vádlottat közokirat-hamisítás büntettével vádolta. A Veszprémi Városi Bíróság 2004. szeptember 7. napján kelt - a vádlott távollétében hozott - 12.B.2070/2003/11. számú ítéletével vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb közokirat-hamisítás büntettében. Ezért, mint többszörös visszaesőt 1 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Az ítélet 2004. október 11. napján jogerőre emelkedett.

A Veszprémi Városi Bíróság által megállapított tényállás:

„ vádlottal szemben 2003. október 29. napján 08.30 perckor a **1.sz.településen** rendőri intézkedésre került sor. Ennek során a vádlott más személy - **1.sz.személy** nevét és a hozzá tartozó személyi adatokat - adatait diktálta be az őt igazoltató rendőröknek. Mivel a vádlott hiteltérdemlően nem tudta igazolni magát, mivel személyazonosító igazolványát nem tartotta magánál; 08.35 perckor a **2.sz.település** Rendőrkapitányságára előállították. A személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről szóló jelentésben és a rendőri intézkedésről szóló jelentésben is a vádlott által bediktált **1.sz.személy** adatai kerültek feltüntetésre; így az okiratok tanúsága szerint rendőri intézkedésre, illetve személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésre nem vádlottal, hanem **1.sz.személlyel** szemben került sor."

vádlott védője 2006. október 16. napján perújítási indítványt terjesztett elő a Be. 408.§ (1) bekezdés e./ pontjára alapítva.

A Veszprém Megyei Bíróság 2.Bpi.928/2006/2. számú, 2006. október 19. napján kelt végzésével **vádlott** vonatkozásában a Veszprémi Városi Bíróság 12.B.2070/2003/11. számú ítéletével elbírált büntetőügyben perújítást rendelt el azon kötelező törvényi rendelkezés folytán, hogy a terhelt távollétében hozott ítélet elleni perújítási indítvány benyújtásakor **vádlott** más ügyben kiszabott jogerős szabadságvesztés büntetését töltötte, így fogvatartási helyéről a perújítási tárgyaláson jelenléte biztosítható volt.

A megismételt eljárás a Veszprémi Városi Bíróságon 11.B.2037/2006. számon indult 2006. november 2. napján.

Az elsőfokú bíróság az ügyben 2007. március 27. napján tárgyalást tartott, melyen a vádlott vallomást tett, büntetőjogi felelősségét ténybelileg elismerte, és megbánásának adott hangot. Az iratismertetést követően a bizonyítás eljárás befejezésekor az ügyész a perújítási indítvány elutasítását indítványozta, míg a védő elsődleges kérelme bűncselekmény hiányában védenccé felmentésére irányult.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a Veszprémi Városi Bíróság 2007. március 27. napján kelt 11.B.2037/2006/3. számú ítéletében a Veszprémi Városi Bíróság 12.B.2070/2003/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és a vádlottat az ellene emelt 1 rb közokirat-hamisítás büntettének vádja alól felmentette, megállapította, hogy a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A felmentő rendelkezést az elsőfokú bíróság ugyanazon tényállásra alapította, amely a perújítással érintett ítéletben megállapításra került. Jogi indokolása szerint a vádlott tényállásba foglalt cselekménye nem valósítja meg a Btk. 274.§ (1) bekezdés c./ pontjában foglalt közokirat-hamisítás büntettét. A Legfelsőbb Bíróság 1/2004. és 2/2004. Büntető jogegységi határozataira és eseti döntésre hivatkozva, rendelkező és nem bizonyító erejű közokiratok kategóriájába sorolta a vádban szereplő okiratokat, amelyek - álláspontja szerint - az intellektuális közokirat-hamisítás tárgyai nem lehetnek adott ügyben.

A jogorvoslati nyilatkozatokat követően - az ügyész a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett fellebbezett, a vádlott és védője tudomásul vették a döntést - a védő szabadlábra helyezés iránti indítványát elutasította az elsőfokú bíróság.

A Veszprém Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2007. november 26. napján tartott nyilvános ülésen hozott 3.Bf.353/2007/3. számú ítéletében a fellebbezéssel

támadott ítéletet megváltoztatta akként, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a B.2070/2003/11. számú ítéletet hatályon kívül helyező, valamint vádlottat 1 rb közokirat-hamisítás büntettének vádja alól felmentő rendelkezését mellőzte, és a védő perújítási kérelmét elutasította. A bűnügyi költség megfizetésére a vádlottat kötelezte. Az ítélet ellen fellebbezési jogot biztosított a Be. 386.§ (1) bekezdés b./ pont felhívásával.

A másodfokú bíróság indokolásában rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezése téves jogi következtetésen alapul. A vádlott a vele szemben intézkedő rendőrnek más személy adatait diktálta be, és a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentésben is az általa közölt más személy adatai kerültek feltüntetésre. Az így létrejött közokirat a nyilatkozó személyt közhitelesen tanúsítja (alaki bizonyító erő), és ha az nem azonos azzal, aki a nyilatkozatot tette, ezt az adatot nem a valóságnak megfelelően tartalmazza, tehát hamis. Arra nézve, hogy ki volt a nyilatkozó személy, jelentős jogi relevancia fűződhet, ekként a 2/2004. jogegységi döntésre is figyelemmel az elítélt bűnössége nem kérdőjelezhető meg a másodfokú bíróság okfejtése szerint.

A másodfokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést.

A vádlott a Veszprémi Városi Bíróság B.2070/2003/11. számú, 2004. október 11. napján jogerőre emelkedett 1 év börtönbüntetését 2006. szeptember 30. napján kezdte meg tölteni, kitöltve 2007. szeptember 29. napján szabadult. A perújítási eljárásban a szabadságvesztés büntetés felfüggesztésére, félbeszakítására nem került sor.

Harmadfokon a Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.19/2008/1-I. számú átiratában elsőként eljárásjogi kérdésekkel foglalkozott.

Azt az álláspontját fejtette ki az Alkotmány, a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló törvény, valamint a büntetőeljárás törvény vonatkozó jogszabályhelyeinek felhívásával, hogy a másodfokú bíróság ítélete tartalmilag ügydöntőnek tekintendő, hiszen az első- és másodfokú bíróság eltérő álláspontra helyezkedett a vádlott bűnössége tekintetében, tehát az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak, a törvény nem zárja ki a harmadfokú eljárást. A fellebbviteli főügyészség érdemben a másodfokú döntés helyességét emelte ki. Indítványozta a Veszprém Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy az ítélet az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyező rendelkezését tartsa hatályban, és állapítsa meg a vádlott bűnösségét közokirat-hamisítás büntetében, és mint többszörös visszaesővel szemben börtönbüntetést, közügyektől eltiltást szabjon ki, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, és kötelezze a bűnügyi költség viselésére.

A harmadfokú nyilvános ülésen megjelent a fellebbviteli főügyészség képviselője és a védő, aki a fellebbezést fenntartotta. A vádlott szabályszerű idézés ellenére távolmaradt.

A védő perbeszédében kifejtette, hogy a jogegységi határozatok és az eseti döntések értelmezésével a városi bíróság döntése a helyes, hiszen bűncselekmény nem valósult meg. A közokirat fogalmával a polgári eljárásjog foglalkozik. Jelen esetben rendelkező és nem bizonyító erejű okiratokba foglalta a hatóság más személynek az adatait, ez az irat nem lehet hamis, azt tartalmazza, amit az igazoltatott személy bediktált, és nem azt, hogy az adatok a valóságnak megfelelnek. Az előadottak alapján a vádlott felmentésére tett indítványt, bűncselekmény hiányában.

A fellebbviteli főügyészség képviselője anyagi- és eljárásjogi kérdések köré csoportosította perbeszédét az átirattal egyezően. Álláspontja szerint a vádlott magatartása kimerítette a közokirat-hamisítás büntettét, és a másodfokú bíróság döntött helyesen, ugyanakkor nem a perújítási indítvány elutasításának, hanem a büntetőjogi felelősség tekintetében új ítélet meghozatalának van helye. Az átiratban felhívott jogszabályhelyek alapján a harmadfokú eljárás megnyílt. Hézagok mutatkoznak a harmadfokú eljárás és a perújítás szabályai tekintetében a jogalkotásban, ebben az eljárási kérdésben jogegységi iránymutatás látszik szükségesnek.

A Győri Ítéltábla a Be. 387.§ (1) bekezdésének megfelelően bírálta felül a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet, az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt. Ennek eredményeként a fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az ítéltábla megállapította, hogy a terhelt távollétében hozott ítélet elleni perújítási eljárást a törvény kötelező rendelkezéséből fakadóan az első- és másodfokú bíróság lefolytatta. A Be. 408.§ (1) bekezdés e./ pontja alapított perújítási indítvány alapossága nem vonható kétségbe; a perújítást el kell rendelni.

A városi bíróság az alapügyben megállapított tényállást (12.B.2070/2003/11.) az általa megismételt bizonyítási eljárás eredményeként elfogadta, azonban adott tényekből más jogi álláspontra helyezkedett a büntetőjogi főkérdésben: a vádlottat 1 rb közokirat-hamisítás büntettének vádja alól felmentette (11.B.2037/2006/3.). A másodfokú bíróság nem osztotta a városi bíróság jogi okfejtését a megismételt eljárásban, és a vádlott bűnössége mellett foglalt állást, ennek megfelelően a perújítási indítványt elutasította (3.Bf.353/2007/3.).

A Győri Ítéltábla elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a rendkívüli jogorvoslati eljárásból adódó sajátos eljárásjogi szabályok tükrében joghatályosnak tekinthető-e a másodfokú döntés elleni fellebbezés.

Ebben a kérdésben a fellebbviteli főügyészégi álláspontot osztva úgy foglalt állást, hogy megnyílt a másodfellebbezés lehetősége. A jogerőhatás feltörésére vonatkozó főügyészi okfejtés ugyan nem helytálló, de az kétségtelen, hogy a harmadfokú eljárás jogintézményének rendeltetéséből, és a perújítási eljárás speciális szabályainak erre történő kivetítéséből a másodfellebbezés törvényességére kell következtetni. A harmadfokú bíróság ebben a körben abból indult ki, hogy a bűnösség, és ebből következően a felmentés vagy marasztalás főkérdését a perújítási alapeljárás során érdemben vizsgálták a bíróságok. E tekintetben tehát alapvetően eltérő döntés született első-, illetve másodfokon.

A fellebbviteli főügyészség helytállóan hivatkozott arra, hogy az adott határozatokat tartalmilag kell értékelni, és ehhez képest vizsgálni a másodfellebbezés törvényességét. Az elsőfokú bíróság a lefolytatott eljárás eredményeként felmentő rendelkezést, a másodfokú bíróság ezzel ellentétes döntést hozott, ami megnyitotta a fellebbezési lehetőséget. Ebből a szempontból ugyanis annak nincs jelentősége, hogy ilyen esetben a másodfokú bíróság a speciális szabályozás (Be. 415.§ (1) bekezdés) alapján el kell hogy utasítsa a perújítási indítványt, hisz ez ténylegesen a felmentett vádlott bűnösségének megállapítását jelenti.

A vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítése, a vádlott büntetőjogi felelőssége vonatkozásában az ítélőtábla megállapította, hogy a Veszprém Megyei Bíróság a lefolytatott teljes felülbírálat során helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság a törvényesen és megfelelő körben elvégzett bizonyítás eredményeként a megismételt eljárásban megalapozott tényállást állapított meg az ügyben. Ez adott esetben megegyezik a perújítással érintett ítéleti tényállással. A másodfokú bíróság ekként a felülbírálatnál irányadó tényállásra tekintettel volt olyan helyzetben, hogy azonos tényállás mellett a megfelelő jogi következtetést levonja.

A Btk. 274.§ (1) bekezdés c./ pontja az un. intellektuális közokirat-hamisítás büntetettét pönalizálja, amely az elkövetőnek az a magatartása, hogy közreműködik abban, hogy a büntetőeljárás során a hatóság nem a valóságos elkövető, hanem valaki másnak a nevét rögzítse a büntetőeljárás során keletkező közokiratba. Ahogy azt a Veszprém Megyei Bíróság kiemelte a 2/2004. Büntető jogegységi határozat ide vonatkozó indokolásából, az intellektuális közokirat-hamisítás „anyagi bizonyító” közokiratra elkövetése a tipikus, azonban arra nézve, hogy ki volt a nyilatkozó személy, jelentős jogi relevancia fűződhet, és e tekintetben már nem zárható ki a hatóság megtévesztése. Ugyanis az ily módon létrejövő közokirat a nyilatkozó személyt közhitelesen tanúsítja (alaki bizonyító erő), és ha nem azonos azzal, aki a nyilatkozatot tette, ezt az adatot nem a valóságnak megfelelően tartalmazza, tehát hamis. Ez akkor is így van, ha a nyilatkozat valóságnak megfelelőségét már nem tanúsítja közhitelesen.

Adott ügyre vetítve ez nem jelenthet mást az egységes bírói gyakorlat szerint, mint azt, hogy vádlott azzal, hogy a rendőri intézkedéskor más személy adatait diktálta be, amelyek feltüntetésre kerültek a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentésben is, azokat a hatóság által készített közokirat tartalmazza, így megvalósította a Btk. 274.§ (1) bekezdés c./ pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetettét.

Mindezt a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, a vádlott bűnösségére okszerűen következtetett, és törvényesen minősítette a bűncselekményt, megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét.

A 3/2008. Büntető jogegységi határozat és a büntetőeljárásról szóló törvény XVII. fejezetének - A perújításról - értelmezéséből az következik, hogy a Be. 408.§ (1) bekezdés e./ pontja alapján indult és lefolytatott perújítási eljárásban is irányadó az, hogy a perújítás alapossága az alapügyben hozott ítélet vagy annak egy része hatályon kívül helyezéséhez és új ítélet hozatalához vezet, míg a perújítás alaptalansága annak elutasítását eredményezi.

A perújítás során lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság ítéletével az alapügyben hozott ítéletet hatályon kívül helyezte, és a terheltet az ellene 1 rb közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alól felmentette. A másodfokon eljáró bíróság ítéletével a perújítási tárgyalás eredményeként hozott elsőfokú ítéletet megváltoztatta, az alapügyben hozott ítélet hatályon kívül helyezését és a felmentést mellőzte, majd a perújítási kérelmet elutasította.

A perújítási kérelem elfogadása, a perújítás elrendelése önmagában nem oldja fel a perújítással megtámadott határozat jogerejét, nem szünteti meg az alapügyben hozott jogerős határozat végrehajthatóságát. Erre csak akkor kerülhet sor, ha a bíróság a tárgyalás eredményétől függően megállapítja, hogy a perújítás alapos és az alapügyben hozott ítéletet részben vagy egészben hatályon kívül helyezi és új ítéletet hoz. Ha azonban a bíróság a perújítási eljárás során a tárgyalás eredménye alapján úgy találja, hogy a perújítás alaptalan, azt a hivatkozott törvényhely alapján elutasítja. Ekkor nincs új érdemi döntés. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a másodfokú bíróság állapítja meg a perújítás eredménytelenségét. A perújítással megtámadott alapügyben hozott ítélet hatályon kívül helyezésével ismételten ugyanazt a határozatot törvényi rendelkezés hiányában nem hozhatja meg, mivel az a jogerő időpontjának megváltoztatását eredményezné törvényi felhatalmazás nélkül.

Az adott ügyben az elsőfokú bíróság a perújítást alaposnak találta, ezért az alapügyben hozott ítéletet hatályon kívül helyezte és a korábbi bűnösséget megállapító ítélettel szemben új érdemi döntést, felmentő ítéletet hozott. Ez az ítélet azonban nem emelkedett jogerőre. A másodfokú eljárásban, a perújítási eljárásban

hozott elsőfokú ítélet felülbírálata során a perújítás jellegéből adódóan azt kellett vizsgálni, hogy a perújítás elrendelését megalapozó, az elsőfokú bíróság által feltárt és értékelt bizonyítékok alapján megállapított tényállás az alapeljárásban megállapított tényálláshoz képest tartalmaz-e olyan eltérő új tényadatokat, amelyek a perújítás céljának megfelelő döntést, a terhelt felmentését, a büntetőeljárás megszüntetését, vagy lényegesen enyhébb büntetés kiszabását eredményezi. A másodfokú bíróság ennek szem előtt tartásával járt el, majd az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontra jutott. A másodfokú bíróság indokai szerint a perújítás során megállapított tényállásból - amely megfelel az alapítéletben megállapított tényállással -, a büntetőjogi főkérdés kapcsán az alapeljárásban meghozott döntéssel értett egyet, ezért az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét - amely egyben az alapítélet hatályon kívül helyezését is rögzítette - a Be. 372.§ (1) bekezdése értelmében megváltoztatta, és a Be. 415.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a perújítási kérelmet elutasította. A megyei bíróság ítéletének az a rendelkezése, amely az alapítélet hatályon kívül helyezésének és a felmentő rendelkezésnek a mellőzésére vonatkozott, a törvényi rendelkezések értelmezésével feleslegesnek tűnik az ítéletábra álláspontja szerint, a bíróság pontos döntése azonban így is kiolvasható belőle.

A Veszprém Megyei Bíróság ítéletében kifejtettekkel értett egyet az ítéletábra, a perújítás alaptalan, ezért elutasításának van helye. Az elsőfokú bíróság a perújítás elrendelését követő megismételt eljárásban az alapügyben hozott határozatot hatályon kívül helyezte és új ítéletet hozott, ezzel feltörte volna annak jogerejét, azonban a másodfokú bíróság elutasította a perújítási indítványt. Ekként jelen ügyben ügydöntő határozat az alapeljárásban megállapított jogerős ítélet (12. B.2070/2003/11.) maradt.

A fellebbezési főügyészség indítványa, amely a másodfokú ítélet akkénti megváltoztatására irányult, hogy a Veszprémi Városi Bíróság 12.B.2070/2003/11. számú ítéletét hatályon kívül helyező rendelkezés hatályban tartásával a vádlott bűnösségét állapítsa meg az ítéletábra, és büntetést szabjon ki vele szemben, ellentétes a hivatkozott 3/2008. Büntető jogegységi határozatban írtakkal. A terhelt távollétében hozott ítélet elleni perújítási eljárás kötelező lefolytatását a törvény egyértelműen a terhelt érdekében írja elő. Ebből következik, hogy a perújítás nem eredményezheti olyan határozat meghozatalát, amely bármely szempontból sérelmes a terheltre.

Fentiekre figyelemmel az ítéletábra, mint harmadfokú bíróság a Veszprém Megyei Bíróság törvénynek megfelelő ítéletét a Be. 397.§ alapján helybenhagyta.

Győr, 2009. március 31. napján

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Csák Csilla sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Miklós Mária sk.
a tanács tagja

Z á r a d é k :

Ezzel végzéssel a Veszprém Megyei Bíróság 2007. november 26. napján kelt 3.Bf.353/2007/3. számú ítélete 2009. március 31. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

G y ő r , 2009. évi március hó 31. napján

. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

Kiadó